

Concert „în re”

Anca FLOREA

Cunoscută, încă din primele decenii ale veacului trecut, ca fiind una dintre cele mai importante orchestre europene, **Suisse Romande** s-a impus, de-a lungul vremii, deopotrivă prin numeroasele turnee pe

meridianele lumii și prin discurile realizate sau prin înregistrările pentru radio-televiziunea elvețiană, sub bagheta unor dirijori de elită. Timpul a trecut, strălucirea s-a mai estompat, ca și faima de altfel, rămânând însă o orchestră bună, așa cum ne-a demonstrat în ultimele zile de festival, cu Marek Janowski la pupitrul.

Primul program a cuprins opusuri de Brahms și Franck, alăturând lucrări marcate – în principiu - de monumentalitate și un romantism de factură (mai) sobră, determinată de dorința creatorilor de a respecta formele clasice și rigoarea lor, dar și de aversiunea în fața exceselor, preferând introspecția, meditația, anvergura și claritatea construcției. Întâmplarea a făcut ca întreaga seară să se deruleze „în re”, pentru că *Uvertura tragică* op. 81 de Brahms a adus încărcătura puternică, dar cu o aură de tristețe a „re minorului”, apoi Concertul său pentru vioară și orchestră op. 77 a trecut în „re major”, cu un plus de strălucire rezultat mai curând din scriitura densă, ce solicită în special solistului nu doar o tehnică sigură, ci și forță interioară capabilă să facă față unei orchestrații bogate, ceea ce tânăra Viviane Hagner nu a prea avut, fiind prea firavă pentru o asemenea partitură, dar probabil ideală pentru lucrări delicate. Iar în partea a doua, Simfonia de Franck a revenit la „re minor”, parcursă, la fel ca și cele anterioare, cu acuratețe și sonoritate frumoasă a ansamblului, dar șters, fără „flacără”, poate și pentru că dirijorul polonez – din 2005 director artistic al Suisse Romande – este prioritar un muzician serios și meticolos, acordând atenție mai ales corectitudinii.

Un plus de expresivitate, de relief, de „suflet” și de trăire ardentă ar fi fost binevenite, dar m-am bucurat, alături de melomanii de la sala Palatului, de splendoarea muzicii, încercând să îmi imaginez cum ar fi sunat acele opusuri în alte versiuni, într-o interpretare în adevăratul sens al cuvântului, nu doar într-o parcurgere conștiințioasă.

Vengerov și Filarmonica

Petre CODREANU

Faima violonistului Maxim Vengerov s-a răspândit repede și pretutindeni. Și pe drept

cuvânt. Muzicianul rus a beneficiat de una dintre cele mai bune școli din lume, care i-a șlefuit talentul de excepție. Riscăm ipoteza potrivit căreia înzestrarea nativă pentru o știință sau artă se poate realiza plenar înăuntrul respectivei științe sau arte. Argument: Enescu - și asemenea lui mulți alții - a fost pe aceeași cotă în interpretare (arcuș, claviatură, baghetă), compoziție sau pedagogie. Vengerov situat la înălțime și la violă; iată că a luat în mână și bagheta, care implică, obligatoriu, aprofundarea nu doar a unui instrument, ci a organismului complex care este orchestra, în ultimă instanță a resorțurilor intime ale artei muzicale concretizate în compoziția propriu-zisă. Opțiunea repertorială a dirijorului este relevantă (deși adesea este determinată de alți factori - umani, materiali, financiari), deseori fiind

tributară unor factori culturali de circumstanță (este și cazul festivalurilor). Programul din 8 septembrie, în fruntea Filarmonicii „George Enescu”, nu a fost un compromis, ci expresia concordiei firești și explicabile. Creația lui Beethoven poate deschide orice program de festival; Filarmonica ce poartă numele muzicianului omagiat astfel, așijderea; un dirijor cu renume poate colabora cu aceasta (a mai făcut-o și, mai mult ca sigur, o va mai face) și cu

Răzvan Suma, Horia Mihail) a răsunit coerent, în stil și cu alura concertantă cerută de partitură; *Simfonia nr. 5* a surprins prin tempi rapizi (cu precădere partea I), dar și prin punerea în valoare a unor elemente ale facturii altfel ascunse în fluxul sonor general. Gestul dirijoral este cumpănit, antrenat pentru orchestră (care și-a confirmat și în acest context înalta clasă). Poți fi sau nu de acord cu Vengerov, dar viziunea *muzicianului* Vengerov

un grup solistic (Romanian Piano Trio) care s-a afirmat autoritar în ultimii ani. Prin urmare, am urmărit o reușită interpretativă. *Uvertura Leonora nr. 3* a avut tensiune și echilibru; *Triplul concert* (protagoniști Alexandru Tomescu,

merită a fi luată în seamă, căci izvorăște dintr-o sensibilitate, experiență și cultură care nu pot fi ignorate; una peste alta, o reușită.